

Başgaça seredip oňarmak

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Başgaça seredip oňarmak BAŞGAÇA SEREDIP OŇARMAK

Dünýäniň üns merkezinde Hytaýda dörän koronawirus ýokanjy bar.

Hemmeler howatyrly, «waksinasy ýokmuş» diýýärler...

Soňky ýyllarda şuna meňzeş gorky dörediji habarlary kän eşitdik: howply virus gorkusyna giren dünýä 1997-nji ýylda Gonkongda ýaýran «global heläkçilik» – H5N1 – guş dümewi bilen tanyşdy!

Global mediýa arkaly virus dünýäniň ünsüni şol bir meselä çekdi:

– Waksinasiýa etdirmeseňiz ölersiňiz...

Aslynda ortada alyp ýatan ullakan heläkçiligem ýokdy: 18 adam näsaglady, olaryňam diňe altysy aradan çykdy.

Gep diňe **«guş dümewinde» däl...**

Bir ýyl geçensoň dünýä mediýasy şuny ýazdy:

«Bütün dünýä aýak üstünde! Nipah wirusy möwç alyp ýaýraýar. Waksinasy ýok, degdigi öldürýär...

Hindistanyň Kerala şatynda howatyrlandyran ölüm howply nipah wirusy sebäpli, günde on adam aradan çykýarka, beýleki bir tarapdan on üç adamda ýarganatlaryň göterýän ölüm howply wirusynyň bardygy ýüze çykdy...»

Birmeňzeş jümleler bilen birmeňzeş howsalaly habarlar çykmaga dowam etdi:

2002-nji ýylda (Hytaýyň misk pişiginden ýaýran) sars... (özem indi şu wirusyň adam eli bilen ýasalandygy babatda hiç hili şek-şübhe ýok.)

2009-njy ýylda (Meksikada orta çykan) H1N1 doňuz dümewi... Onsoňam şol ýyl dünýäniň üns merkezinde diňe H1N1 wirusy ýokdy: **«gemrijiler arkaly adamlara ýaýran we ölüm howply hanta wirusynyň krym-kongo ganamaly gyzgynlygy ýokary galdyrýan keseldenem has howpludygy mälim edildi...»**

2012-nji ýylda (Saud Arabystanynda dörän) mers... (Hytaýdan ýaýran koronawirus sarsdyr mers bilen birmeňzeş «infeksion

maşgaladan» bolan dem alyş ýollaryndan ýaýraýan keseliň bir görnüşidir...)

2013-nji ýylda (Kongoda dörän) ebola...

Gutatar ýaly däl:

■ [b]ZIKANY ÝATDAN ÇYKARDYŇYZMY?

2016-njy ýyl...

Biziň metbugat organlarymyz şoňa meňzeş habarlary bermäge başladylar:

«CnnTürk»: *“Dünyä siňekler arkaly geçýän zika wirusynyň howpy astynda. Braziliýada eýmendiriji möçberlere ýeten wirusyň döreden keseli ýigrimi ýurda ýaýrady...”*

«Hürriyet»: *“Zikada howsala köp, waksina ýok.”*

Türk mediýasynyň habar çeşmesi «BBC» we onuňam gollanýan çeşmesi bolan amerikan metbugatydy.

“Zika wirusy” howpy üçin kelleçanagy we beýneisi heniz bekäp yetişmedik bäbejikleriň fotosuratlary we ş.m. ýaýradyldy. Elli ýurda howp abanýardy!

Hemişe bolşy ýaly howatyra düşüriji habarlar şu aşakdaky jümleler bilen gutarýardy:

[i]»Bu ýokanjyň waksinasy ýok, näme ederkäk?»

Hudaý diýen ýerimiz bar eken: polisiýanyň we FBI-niň ýokary derejeli goragy astyndaky Galweston laboratoriýasynda ýörite hünärmenler waksinanyň üstünde işleýärdiler! (Polisiýa-FBI laboratoriýany näme üçin goraýarka? «Göze görünmeýän duşmanlarda» döretmäge çalşylýan howsala operasiýasy dälmi näme? Üns beriň, waksinanyň üstünde işleýän her bir işgäriň howpsuzlyk goragyna alynandygy aýdylýar! Ýer, bolýa-la...)

Bü zika wirusy patyrdysynyň çykmagyna näme sebäp bolduka?

■ **GIO (GRI, GIO – Глобальная инициатива по отчётности) alanlar**

Zika wirusy ilki nirede ýüze çykdy?

Aslynda ol täze dörän zat däl. 1947-nji ýylda Ugandanyň Entebbe şäherindäki Rokfelleriň wirusologiýa institutynda dörän zat.

Wirusyň bir nusgasy barlag geçirmek üçin fonduň işgäri

J.Kasals tarapyndan Nýu-Ýorkuň laboratoriyalaryna getirildi... Zika wirusy 2016-njy ýylda dünýäniň diline düşensoň, gowur turdy: «Eýse Rokfelleriň waksinasý üçin uly howsala döredilip, dünýäni howatyra saldylar?»

Rokfeller fondy aýyplamalary boýun almady. Olar waksinanyň üstünde işleýänem bolsalar, heniz onuň patentini almandyklaryny aýtdylar. Hem ýöne:

Guillaume Kress wirusyň patentiniň Rokfeller fondunda saklanýandygyny delilleri bilen (Kanadanyň dokuz dilde berilýän baş esasy mediýasyna alternatiw) www.globalresearch.ca atly habarlar saýtynda habar berdi.

Aýtjak bolýan zadym aslynda şol bir zat:

“Waksina akmy-gara” çekişmesiniň geregi ýok. Waksinanyň uly «GIO ulgamy» bar.

Meselem... “wirusyň patenti” barada näme bilýärsiňiz?

“Waksina patentiniň” orta çykmagy bilen Türkiýe ýaly ýurtlara öňden dowam edip gelýän waksina önümçiliginden doly el çekdirilmeginiň arasynda nähili baglanyşyk bar? Mesele çakymyzdan düýpli...

Sözümize guş dümewi bilen başladyk, şoň bilenem jemläýin:

Guş dümewi ýokary derman öndüriji uly şereketlere ummasyz girdeji gapylaryny açdy. Günorta Amerikada 90-njy ýyllarda dozasy 2 dollara durýan dümew waksinasynyň bahasy 2007-nji ýylda 12 dollara ýetdi! A onuň hakyky bahasy bolsa 1 dollara durýardy!

Neoliberal saglyk syýasatyna tankydy bellikleri eden professor Howard Waýskin şeýle diýýär:

«Mundan beýläk adamlar saglygy biri-birine baglanyşdyrýan agalyk ediji ideologiýalary içgin öwrenerler diýip umyt edýärin. Çünki kapitalistik saglyk hyzmatlary we kapitalizmiň döreden ýaramaz saglyk netijeleri adamlar tä aýaga galyp, global kapitalizm sistemasyny üýtgetjek wagtyna çenli düzeler öýtmäň.»

Hawa...

Sagdyn pikire eýe bolmagyň iň gowy ýoly – birnäçe dürli pikiri öwrenmekdir.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 31.01.2020 ý.

Terjime eden: Guwanç MÄMİLİYEW. Publisistika